

آرای وحدت رویه دیوان عدالت اداری - تاریخ انتشار روزنامه رسمی - 18/01/1388: تاریخ تصویب:

۱۳۸۸/۰۱/۱۰ شماره ثبت روزنامه رسمی: ۱۸۶۶۶

رای شماره ۸۷۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال مصوبه اصلاحی مصوبه 3065/2 مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ بشماره ۱۳۶۱۰/۲/ش مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد

تاریخ: ۱۳۸۷/۱۲/۱۸

شماره دادنامه: ۸۷۲

کلاس پرونده: ۹۰۵/۸۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری.

شاکي: سازمان نظام پزشکی مشهد.

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مصوبه اصلاحی مصوبه ۳۰۶۵/۲/ش مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ به شماره

۱۳۶۱۰/۲/ش مورخ ۱۳۷۵/۷/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد.

گردشکار: شاکي به شرح دادخواست تقدیمی اعلام داشته است، به موجب ماده واحده قانون محل مطب

پزشکان مصوب ۱۳۶۶ مجلس شورای اسلامی، فعالیت شغلی پزشکان و صاحبان حرف وابسته در ساختمانهای

مسکونی، تجاری ملکی و اجاره‌ای بلامانع می‌باشند ماده واحده مرقوم مفهوماً و منطوقاً مفید این معنی است که

فعالیت پزشکان و حرف وابسته در ساختمانهای مسکونی بلاشکال است و در نتیجه اولاً استقرار محل مطب

پزشکان در محلهای مسکونی را نمی‌توان منع نمود و ثانیاً مطب‌های مستقر در محلهای مسکونی را نمی‌توان

تجاری تلقی کرد به ویژه آنکه ماده واحده قانون یاد شده مطلق بوده و مقید به هیچ قید و شرطی نمی‌باشد و به

علاوه به موجب رأی وحدت رویه شماره ۵۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۷/۱۴ رأی هیأت عمومی دیوان عالی کشور، اساساً

مطب‌های پزشکی که قائم به شخص طبیب می‌باشند، مسکونی شناخته شده است و مستنبط از قسمت اخیر بند ۲۴

ماده ۵۵ قانون شهرداریها، مطب پزشکان از نظر این قانون تجاری محسوب نمی‌شود. با این اوصاف و علیرغم

نصوص قانونی یاد شده، شورای اسلامی شهرستان مشهد در اقدامی خلاف قانون و مصالح جامعه، مطب پزشکان

را به طریقی ابتدا تجاری تلقی و برای پزشکان و حرف وابسته تضيیقاتی فراهم نموده و متعاقب آن و پس از

مراجعات و مکاتبات متعدد مصوبه قبلی خود را اصلاح و این قبیل اماکن را بهداشتی محسوب کرده است. با توجه

به اینکه مصوبه اصلاحی هم مغایر قانون و رأی وحدت رویه بوده و حقوق پزشکان را در معرض تضییع قرار داده

است بنا به مراتب و مستنداً به قسمت اخیر ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری و با عنایت به بندهای (الف) و (ب)

ماده ۳ قانون سازمان نظام پزشکی متقاضی رسیدگی و ابطال مصوبه خلاف قانون یاد شده می‌باشم. رئیس شورای

اسلامی شهر مشهد در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره 3310/3/ش مورخ ۱۳۸۷/۹/۹ اعلام داشته‌اند، در

سالهای اخیر شمار زیادی از واحدهای پزشکی در مجتمع‌های مسکونی محدوده معابر شهری استقرار یافته که در

عین ارائه خدمات ارزنده به شهروندان ساکن در این مناطق موجب بروز مشکلاتی گردیده‌اند. لذا در راستای بهبود

این وضعیت و توزیع مناسب خدمات پزشکی در سطح شهر به استناد بند ۲ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و

انتخابات شوراهای اسلامی کشور مصوب سال ۱۳۷۵، شورای اسلامی شهر مشهد طی مصوبه شماره ۳۰۶۵/۲/ش

مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ شهرداری را موظف نمود در خصوص جابجایی و نحوه استقرار واحدهای پزشکی در سطح

شهر با همکاری و هماهنگی کلیه ادارات و سازمانهای ذیربط به صورت یکجانبه و انفرادی، طرح جامع جانیایی و

نحوه استقرار مجتمع‌های پزشکی، حرف وابسته و مطب پزشکان را تهیه نماید و در این طرح به منظور حمایت از

اقتدار کم درآمد و نقاط محروم جامعه، بر آن دسته از پزشکانی که در مناطق محروم اقدام به احداث یا استقرار

مطب می‌نمایند، ضوابط تشویقی و تسهیلاتی ارائه نماید و این امر، ضرورتی اجتناب ناپذیر است که هر چه سریعتر

صورت گیرد، برای کلان‌شهری مانند مشهد مفید فایده بوده و از آثار زیان‌بار و مضرات ترفیکی وضعیت موجود

در سطح شهر می‌کاهد. ۲- مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد، استقرار مطب پزشکان و حرف وابسته در محلهای

مسکونی را منع ننموده و هیچ مغایرت و تضادی با قانون محل مطب پزشکان مصوب سال ۱۳۶۶ مجلس شورای

اسلامي ندارد، بلکه شورا در يکي از بندهاي مصوبه معترض عنه آورده است که « استفاده از واحدهاي مسکوني براي مطب توسط پزشکان براساس ضوابط طرح تفصيلي در حد ۳۰ درصد واحد مسکوني مشروط بر سکونت پزشک در آن واحد و در مورد مجتمعهاي آپارتماني براساس قانون تملک آپارتمان مي باشد. » ۳- ماده ۷ قانون اخيرالذکر، شهرداريها را مکلف به اجرائي مصوبات شوراي عالي شهرسازي و معماري ايران نموده است. لذا مصوبه شوراي عالي شهرسازي و معماري ايران که در راستاي وظايف و اختيارات قانوني خود چنين موضوعي را تصويب نموده است به منزله حکم خاصي است که قانون عام مصوب مجلس را تقيد و تخصيص زده است که هيچ منافاتي با حکم عام مندرج در ماده واحده مذکور ندارد. همچنانکه اين مصوبه شوراي عالي شهرسازي و معماري در موارد ديگري نيز به همين نحو، قوانين عام را تخصيص ميزند به عنوان نمونه در ارتباط با تراکم و ارتفاع ساختمانها، حد نصاب تفکيک اراضي و... اين طرحهاي تفصيلي هستند که ضوابط و مقررات را تعيين مي نمايند، لذا ايرادات شاکي نسبت به مصوبه اصلاحي نه تنها قابل قبول نبوده بلکه مصوبات مورد اشاره موافق با تصميمات اخير مجلس و دولت مبني بر کاهش آلودگي هوا و جلوگیری از هدر رفتن انرژي مي باشد و اين شورا مطابق مقررات و قوانين، اقدام به تصويب چنين لايحه اي نموده است. هيأت عمومي ديوان عدالت اداري در تاريخ فوق با حضور روسا و مستشاران و دادرسان علي البدل شعب ديوان تشکيل و پس از بحث و بررسي و انجام مشاوره با اکثريت آراء به شرح آتي مبادرت به صدور رأي مي نمايد.

۲ رأي هيأت عمومي

طبق ماده واحده قانون محل مطب پزشکان مصوب ۱۳۶۶، فعاليت شغلي پزشکان و صاحبان حرف وابسته در ساختمانهاي مسکوني و تجاري ملکي و اجاري پلامتاع است و به موجب قسمت آخر تبصره ذيل بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون شهرداري دابر کردن مطب توسط مالک در محل مسکوني از نظر قانون مذکور به عنوان استفاده تجاري محسوب نشده است و حسب دادنامه شماره ۵۷۶ مورخ ۱۳۷۱/۷/۱۴ هيأت عمومي ديوان عالي کشور نيز که در مقام ايجاد وحدت رويه انشاء شده است، اماکن استيجاري مطب پزشکان که براي عرضه خدمت علمي و تخصصي پزشکي و معالجه بيماران مورد استفاده واقع مي شود، محل کسب و پيشه يا تجارت محسوب نمي گردد. بنا بر اين مصوبه شماره ۳۶۱۰/۲/ش مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۱ شوراي اسلامي شهر مشهد موضوع اصلاح تبصره بند ۴ مصوبه شماره ۲/۳۰۶۵/ش مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ که مقرر داشته است « در صورت عدم سکونت پزشک در محل فعاليت خود، واحد مذکور به لحاظ ضوابط شهرسازي به عنوان استفاده بهداشتي، درماني محسوب و بابت تغيير بهره برداري و صدور مهوز، حقوق شهرداري بر مبناي بهره برداري بهداشتي، درماني محاسبه و اخذ گردد. » به لحاظ وضع قاعده امره در خصوص الزام پزشک به پرداخت حقوق شهرداري بابت استفاده و بهره برداري بهداشتي، درماني از محل مسکوني در صورت عدم سکونت در آن خلاف هدف و حکم مقنن تشخيص داده مي شود و مستنداً به قسمت دوم اصل ۱۷۰ قانون اساسي جمهوري اسلامي ايران و ماده یک و بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون ديوان عدالت اداري مصوب ۱۳۸۵ ابطال مي گردد.

هيأت عمومي ديوان عدالت اداري معاون قضائي ديوان عدالت اداري - رهبرپور